

gaan regenen, pakte hij van alles aan waarmee een paar franken te verdienen vielen. Hij schooide als portrettekenaar langs de terrassen van de boulevards, werkte als sjouwer in de Hallen, of verhuurde zich in worsteltenten op de kermis als 'de amateur of liefhebber uit het publiek' die zich met de beroepsmatadores durfde te meten, en met veel schijnvertoon tegen de mat gedrukt werd.

Tussendoor kreeg hij hier en daar een tekening in een blad geplaatst. In oktober 1901 publiceerde 'L'Assiette au beurre' zelfs een nummer ('petite histoire pour petits et grands (n)enfants'), dat hij geheel alleen volgetekend had. Hij vond zijn eerste vaste woning in het nog altijd bestaande Bateau-Lavoir, een zonderling bouwsel aan de Place Emile Goudeau (nu Place Ravignan) op Montmartre, dat uitsluitend door jonge kunstenaars bewoond werd. Het merendeel van zijn medebewoners kwam met drie sterren in de kunstgeschiedenis terecht, de rest ging jong ten gronde.

Zijn naaste buurman en vriend was Picasso. Jaren later, toen deze, naar aanleiding van een schandaaltje, het onderwerp van een discussie vormde, liet de aanwezige Van Dongen zich ontvalen: 'Picasso vergeef ik alles, want niemand van ons heeft zoveel honger en kou geleden als hij!'

Slechts met de schilderijen-verkoop wilde het aanvankelijk niet vlotten. Artistiek Parijs, dat nog maar net aan de cynische bitterheden van de aristocratische bordeelschilder Lautrec begon te likken, had niets op met het barbaarse geklodder van de jongsten, waar de criticus Louis Vauxcelles het tot een soortnaam geworden scheldwoord 'fauves' – dat is: wilde dieren – voor bedacht. Doch vanaf de eerste vage glimlach die Vrouw Fortuna hem gunde, greep Van Dongen de kans om het geluk een eindje tegemoet te treden:

In 1904 ruimde de legendarische (en legendarisch-geslepen) kunsthandelaar Ambroise Vollard zijn zalen in voor Van Dongen's eerste eenmans-tentoonstelling. Zodra hij voelde dat het werk weerklank vond, bood hij de schilder duizend franks contant voor het totale daar aanwezige oeuvre. Op diens weigering liet hij zich niets meer aan de affaire gelegen liggen, en keek op noch om wanneer zich bezoekers meldden. Maar nu ontwaakte in Van Dongen de Rotterdamse doordrijver. Van 's morgens tot 's avonds resideerde hij zelf temidden van zijn doeken, en slaagde er aldus in een behoorlijk deel er van aan de man te brengen.